

De nieuwe kerndoelen in KERN Nederlands – havo/vwo onderbouw

In 2026 zijn er voor Nederlands in de onderbouw nieuwe kerndoelen ingevoerd. Deze kerndoelen stimuleren leerlingen om zich te ontwikkelen tot taalcompetente burgers die kunnen deelnemen aan een geletterde samenleving, waarin mensen met verschillende talen en achtergronden samenleven. De kerndoelen zijn ingedeeld in drie domeinen:

Domein Communicatie (C)

Domein Taal (T)

Domein Literatuur (L)

In dit overzicht is voor elke paragraaf uit de oefenboeken leerjaar 1 tot en met 3 aangegeven welke kerndoelen zijn afgedekt.

De kerndoelen voor Burgerschap en Digitale geletterdheid zijn overkoepelend voor alle schoolvakken en daarom ook te vinden in dit overzicht:

Kerndoelen Burgerschap (B) en Digitale geletterdheid (D)

Inhoud

LEERJAAR 1	3
LEERJAAR 2	12
LEERJAAR 3 (HAVO)	24
LEERJAAR 3 (VWO)	37

LEERJAAR 1

Blok 1 Geletterdheid

Paragraaf	Kerdoelen
A – Van letters tot kennis	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T <i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i> <i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. (D)</i>
B – Woorden en hun betekenissen	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>
C – Leesdoelen en leesmanieren	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C <i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i> <i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>
D – Anansi en Sebastiaan	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L 9D – De leerling legt verbanden tussen de inhoud van literatuur en de periode en context waarin deze is geschreven. L
E – Kiezen en lezen van boeken	8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L

	<i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i>
F – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

Blok 2 Kracht van verhalen

Paragraaf	Kerdoelen
A – Mensen kunnen niet zonder verhalen	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p>
B – Tekstsoorten	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. C</p> <p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>6C – De leerling toont inzicht in zakelijke genres. T</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>
C – Tekstdoelen	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. C</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C</p> <p>6C – De leerling toont inzicht in zakelijke genres. T</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p> <p><i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i></p>
D – Het onderwerp van een tekst	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>6C – De leerling toont inzicht in zakelijke genres. T</p> <p><i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i></p> <p><i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i></p> <p><i>21D – De leerling verkent mogelijkheden en beperkingen van AI. (D)</i></p>
E – Blauwe plekken	<p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p> <p>9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L</p> <p><i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. (B)</i></p>
F – Woordenschat	<p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p>

Blok 3 Geschiedenis van het Nederlands

Paragraaf	Kerdoelen
A – De wortels van onze taal	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T</p> <p>9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L</p>
B – Samenvatten	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p> <p><i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. (D)</i></p>
C – Aantekeningen maken	<p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C</p> <p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p><i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i></p>
D – Hebban olla vogala	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p> <p>9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L</p>
E – Literaire ontwikkeling	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p><i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i></p>
F – Woordenschat	<p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p>

Blok 4 Dichterlijke taal

Paragraaf	Kerdoelen
A – Een gedicht zegt meer	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p> <p><i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. (D)</i></p>
B – De structuur van een tekst	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p>
C – De verbanden in een tekst	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p>
D – Gedichten	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>
E – Genre	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C</p> <p>9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>
F – Woordenschat	<p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p>

Blok 5 Lezen en inleven

Paragraaf	Kerdoelen
A – Open als een boek	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p> <p>19B – <i>De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. (B)</i></p>
B – Gesprekken voeren	<p>4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p> <p>19A – <i>De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. (B)</i></p> <p>20A – <i>De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. (B)</i></p>
C – Schrijven in stappen	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>6C – De leerling toont inzicht in zakelijke genres. T</p>
D – Schrijfo opdracht	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p>6C – De leerling toont inzicht in zakelijke genres. T</p>
E – Het geheime dagboek van Adrian Mole	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p> <p>9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p> <p>19B – <i>De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. (B)</i></p> <p>23B – <i>De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. (D)</i></p>
F – Bespreken en beoordelen	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>6C – De leerling toont inzicht in zakelijke genres. T</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p>

G – Woordenschat

6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. **T**

6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. **T**

Cursus Grammatica

Paragraaf	Kerdoelen
A – Ontleden	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
B – Zelfstandig naamwoord, lidwoord en bijvoeglijk naamwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
C – Werkwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
D – Voornaamwoorden	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
E – Onderwerp en gezegde	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
F – Persoonsvorm	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
G – Werkwoordelijk en naamwoordelijk gezegde	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

Cursus Taalverzorging

Paragraaf	Kerdoelen
A – Meervoudsvorming	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
B – Bijvoeglijke naamwoorden	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T
C – Persoonsvorm tegenwoordige tijd en verleden tijd	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
D – Voltooid en onvoltooid deelwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
E – Onregelmatige en Engelse werkwoorden	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
F – Samenstellingen	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
G – Hoofdletters	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
H – Leestekens	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

LEERJAAR 2

Blok 1 Verhalen door de tijd

Les	Kerdoelen
A – Jeugdliteratuur toen en nu	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L <i>19A – De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. B</i> <i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i>
B – Tekstsoort, tekstdoel en onderwerp	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T
C – Structuur en verbanden	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
D – Schrijfopdracht	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L <i>22A – De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. D</i>

E – Spannende verhalen	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p><i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. D</i></p>
F – Woordenschat	<p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p>

Blok 2 Goed en kwaad

Les	Kerdoelen
A – Helden en schurken	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i></p> <p><i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit. B</i></p> <p><i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. B</i></p>
B – Digitaal lezen	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p><i>21A – De leerling zet digitale systemen functioneel in. D</i></p> <p><i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. D</i></p> <p><i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. D</i></p> <p><i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. D</i></p>
C – Bruikbaarheid van teksten	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i></p> <p><i>19A – De leerling toon inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. B</i></p>

	<i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. D</i>
D – Verhalen over mensen	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. D</i></p> <p><i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. D</i></p> <p><i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. D</i></p>
E – Schrijfopdracht	<p>3A - De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>3B - De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>5A - De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>9A -De leerling toont inzicht in verhalende teksten.</p>
F – Woordenschat	<p>6A - De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6B - De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p>7A - De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p>

Blok 3 Meerstemmigheid

Les	Kerdoelen
A – Een tweede taal vergroot je wereld	<p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. c</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p> <p>7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T</p> <p><i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i></p>
B – Verwijswoorden	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p>
C – Interviewen	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. c</p> <p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. c</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i></p>
D – Dichten over gevoelens	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genre kenmerken van literatuur. L</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i></p> <p><i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i></p>
E – Dichten met een boodschap	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p>
F – Woordenschat	<p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p>

6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie.

T

7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T

Blok 4 Zeggingskracht

Les	Kerdoelen
A – Onverwoestbare verhalen	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p> <p>9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L</p> <p>9D – De leerling legt verbanden tussen de inhoud van literatuur en de periode en context waarin deze is geschreven. L</p>
B – Presentatieprogramma's	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p><i>21A – De leerling zet digitale systemen functioneel in. D</i></p> <p><i>22A – De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. D</i></p> <p><i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. D</i></p>
C – Spreken voor publiek	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.</i></p>

D – Verhalen over verleden en toekomst	<p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p> <p>9C – De leerling verkent literatuur die geschreven is in verschillende periodes en contexten. L</p> <p>9D – De leerling legt verbanden tussen de inhoud van literatuur en de periode en context waarin deze is geschreven. L</p>
E – Schrijfopdracht	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>6D – De leerling toont inzicht in de overtuigingskracht van argumentatie. T</p> <p>9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L</p>
F – Woordenschat	<p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p>

Blok 5 Uiterlijk en vorm

Les	Kerdoelen
A – Communicatie zonder woorden	4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. c 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T 18A – <i>De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen.</i> B 23C – <i>De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden.</i> D
B – Opmaak	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6C – De leerling toont inzicht in zakelijke tekstgenres. T 21A – <i>De leerling zet digitale systemen functioneel in.</i> D 22A – <i>De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten.</i> D 23B – <i>De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media.</i> D
C – Werkstuk	2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 21A – <i>De leerling zet digitale systemen functioneel in.</i> D 21B – <i>De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie.</i> D

D – Schrijfopdracht	<p>2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c</p> <p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p>6C – De leerling toont inzicht in zakelijke tekstgenres. T</p> <p><i>22A – De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. D</i></p>
E – Spelen met taal	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>
F – Woordenschat	<p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p>

Cursus Grammatica

Les	Kerdoelen
A – Woordsoorten	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T
B – Voornaamwoorden	6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
C – Voorzetsel en bijwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
D – Telwoord en voegwoord	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
E – Werkwoordelijk en naamwoordelijk gezegde	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
F – Voorwerpen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
G – Lijdend voorwerp en meewerkend voorwerp	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
H – Voorzetselvoorwerp	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
I – Bijwoordelijke bepaling	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

Cursus Taalverzorging

Les	Kerdoelen
A – Basisprincipes spelling	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
B – Meervoudsvorming en bijvoeglijke naamwoorden	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
C – Werkwoordspelling	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
D – Samenstellingen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
E – Cijfers en getallen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. TT
F – Hoofdletters en leestekens	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

LEERJAAR 3 (HAVO)

Blok 1 Overtuigingskracht

Les	Kerdoelen
A – De kunst van het redeneren	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. t
B – Begrijpen van teksten I	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. L
C – Mening en argumenten	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. c 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. t <i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. B</i> <i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. D</i>
D – Dichtvormen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. t 8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L
E – Gedichten	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. t 8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L

	9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L
F – Woordenschat	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. L</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. L</p>

Blok 2 Fictie & werkelijkheid

Les	Kerdoelen
A – Romans zijn altijd een beetje waargebeurd	2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L
B – Van spreektaal naar schrijftaal	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T <i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. D</i>
C – Correct schrijven	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T <i>21D – De leerling verkent mogelijkheden en beperkingen van AI. D</i>
D – Plot, tijd en ruimte	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L
E – Schrijfopdracht	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T <i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i>

F – Woordenschat

2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. **c**

3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. **c**

6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. **t**

Blok 3 Perspectief

Les	Kerdoelen
A – Welkom in het medialandschap	2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c
B – Beeldtaal	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c
C – Video	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c <i>22A – De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. d</i>
D – Vertelperspectief	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L
E – Schrijfopdracht	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T
F – Woordenschat	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T

Blok 4 Framing

Les	Kerdoelen
A – Denk niet aan een roze olifant	<p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i></p>
B – Betrouwbaarheid van teksten	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c</p> <p><i>19A – De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. B</i></p> <p><i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. D</i></p> <p><i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. D</i></p> <p><i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. D</i></p>
C – Duidelijk schrijven	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. c</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p><i>19A – De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. B</i></p> <p><i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. B</i></p>
D – Schrijfopdracht	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i></p> <p><i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. B</i></p>

	<p><i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. B</i></p> <p><i>22A – De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. D</i></p>
E – Rijm en ritme	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>
F – Woordenschat	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. L</p>

Blok 5 Vermaken & ontroeren

Les	Kerdoelen
A – Humor en spot	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p>
B – Aantrekkelijk schrijven	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p>7A – de leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p> <p>20B – <i>De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving.</i> B</p> <p>21D – <i>De leerling verkent mogelijkheden en beperkingen van AI.</i> D</p>
C – Opvallend schrijven	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p> <p>19A – <i>De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat.</i> B</p>
D – Schrijfopdracht	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. L</p>
E – Beeldspraak	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c</p>

	4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L
F – Woordenschat	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. L

Blok 6 Taal & identiteit

Les	Kerdoelen
A – Wat je zegt, ben je zelf	7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T 7B – De leerling verkent taalvariatie en taal verandering in het Nederlandse taalgebied. T <i>19B - De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i>
B – Begrijpen van teksten II	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. C 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T
C – Discussiëren	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. C 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C 7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T <i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i> <i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. B</i>
D – Schrijfopdracht	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C
E – Thema en motieven	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L <i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i>

F – Woordenschat

3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. **c**

6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. **t**

Cursus Grammatica

Les	Kerdoelen
A – Woordsoorten	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
B – Enkelvoudige zin	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
C – Hoofdzin en bijzin	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
D – Passieve zin	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

Cursus Taalverzorging

Les	Kerdoelen
A – Meervoudsvorming en bijkomende naamwoorden	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
B – Werkwoordspelling	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
C – Samenstellingen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
D – Hoofdletters en leestekens	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
E – Spelling in de praktijk	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

LEERJAAR 3 (VWO)

Blok 1 Overtuigingskracht

Les	Kerdoelen
A – De kunst van het redeneren	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T
B – Begrijpen van teksten I	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. L
C – Mening en argumenten	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. c 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T <i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. B</i> <i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. D</i>
D – Schrijfopdracht	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T <i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. B</i>

	<p>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. B</p>
E – Dichtvormen	<p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>
F – Gedichten	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>
G – Woordenschat	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. L</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. L</p>

Blok 2 Fictie & werkelijkheid

Les	Kerdoelen
A – Romans zijn altijd een beetje waargebeurd	2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L
B – Van spreektaal naar schrijftaal	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T <i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. D</i>
C – Correct schrijven	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T <i>21D – De leerling verkent mogelijkheden en beperkingen van AI. D</i>
D – Plot, tijd en ruimte	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L 9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L
E – Schrijfopdracht	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T <i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i>

F – Woordenschat

2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. **c**

3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. **c**

6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. **t**

Blok 3 Perspectief

Les	Kerdoelen
A – Welkom in het medialandschap	2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c
B – Beeldtaal	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c
C – Video	3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c
D – Vertelperspectief	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T 9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L
E – Schrijfopdracht	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T
F – Woordenschat	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T

Blok 4 Framing

Les	Kerdoelen
A – Denk niet aan een roze olifant	<p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i></p>
B – Betrouwbaarheid van teksten	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c</p> <p>2C – De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen. c</p> <p><i>19A – De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. B</i></p> <p><i>21B – De leerling navigeert doelgericht in het digitale media- en informatielandschap voor het verwerven en verwerken van informatie. D</i></p> <p><i>23B – De leerling maakt weloverwogen keuzes bij het gebruik van digitale technologie en digitale media. D</i></p> <p><i>23C – De leerling analyseert hoe digitale technologie, digitale media en de samenleving elkaar wederzijds beïnvloeden. D</i></p>
C – Duidelijk schrijven	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>3C – De leerling schrijft om tot kennisopbouw of begrip te komen. c</p> <p>6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T</p> <p><i>19A – De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. B</i></p> <p><i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. B</i></p>
D – Schrijfpodricht	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i></p> <p><i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. B</i></p>

	<p>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. B</p> <p>22A – De leerling gebruikt passende werkwijzen bij het creëren en gebruiken van verschillende typen digitale producten. D</p>
E – Gedichten	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>2B – De leerling luistert en leest met diep begrip. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>8A – De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur. L</p> <p>8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L</p>
F – Rijm en ritme	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>
G – Woordenschat	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p>

Blok 5 Vermaken & ontroeren

Les	Kerndoelen
A – Humor en spot	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T
B – Aantrekkelijk schrijven	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. c 5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. c 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T 7A – de leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T <i>20B – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om bij te dragen aan de samenleving. B</i> <i>21D – De leerling verkent mogelijkheden en beperkingen van AI. D</i>
C – Opvallend schrijven	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T <i>19A – De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat. B</i>
D – Beeldspraak	2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. c 2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. c 3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. c 4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. c 8B – De leerling verkent de waarde van literatuur. L

	<p>9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>
E – Schrijfopdracht	<p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. L</p>
F – Woordenschat	<p>6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T</p> <p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. L</p>

Blok 6 Taal & identiteit

Les	Kerdoelen
A – Wat je zegt, ben je zelf	<p>7A – De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit. T</p> <p>7B – De leerling verkent taalvariatie en taal verandering in het Nederlandse taalgebied. T</p> <p><i>19B - De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i></p>
B – Begrijpen van teksten II	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>2B – De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. C</p> <p>6D – De leerling verkent de overtuigingskracht van teksten. T</p>
C – Discussiëren	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>4A – De leerling voert gesprekken afgestemd op doel, gesprekspartner(s) en context. C</p> <p>4B – De leerling voert gesprekken om tot kennisopbouw, begrip of een aanpak te komen. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p> <p>7B – De leerling verkent taalvariatie en taalverandering in het Nederlandse taalgebied. T</p> <p><i>18A – De school stimuleert sociale en maatschappelijke competenties van leerlingen. B</i></p> <p><i>20A – De leerling verkent en reflecteert op mogelijkheden om democratisch te handelen. B</i></p>
D – Schrijfpdracht	<p>3A – De leerling spreekt en schrijft afgestemd op doel, publiek en context. C</p> <p>3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C</p> <p>5A – De leerling reflecteert op het proces en evalueert het product van een taalactiviteit. C</p>
E – Thema en motieven	<p>2A – De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten. C</p> <p>9A – De leerling toont inzicht in verhalende teksten. L</p> <p>9B – De leerling toont inzicht in genrekenmerken van literatuur. L</p>

	<i>19B – De leerling verkent en reflecteert op hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving. B</i>
F – Woordenschat	3B – De leerling gebruikt taal op een creatieve manier. C 6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T

Cursus Grammatica

Les	Kerdoelen
A – Woordsoorten	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
B – Enkelvoudige zin	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
C – Hoofdzin en bijzin	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
D – Passieve zin	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T

Cursus Taalverzorging

Les	Kerdoelen
A – Meervoudsvorming en bijkomende naamwoorden	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
B – Werkwoordspelling	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
C – Samenstellingen	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
D – Hoofdletters en leestekens	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T
E – Spelling in de praktijk	6A – De leerling beschouwt de relatie tussen vorm en betekenis van taal. T 6B – De leerling toont inzicht in regels en procedures voor spelling, formulering en interpunctie. T